

23. januar 2011

FM 2011/41

Jeg fremsætter hermed følgende beslutningsforslag i henhold til § 33 i Forretningsorden for Inatsisartut:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at sikre, at handicappede unge skal kunne tildes efterskoleophold af op til 3 års varighed og herunder have samme vilkår og uddannelsesstøtte som andre uddannelsessøgende.

(Medlem af Inatsisartut Juliane Henningsen, Inuit Ataqatigiit)

Begrundelse:

Forslaget sigter mod at forbedre livskvaliteten og udviklingsmulighederne for unge handicappede. Hensigten er, at disse personer skal kunne tilbydes uddannelsesmuligheder i højere grad end det i dag er tilfældet. For mange handicappede er et efterskoleophold den eneste mulighed for efteruddannelse, og det bør derfor betragtes som et egentligt uddannelsesforløb med de dertil hørende rettigheder som gælder for andre uddannelsessøgende. Familier til handicappede bør derfor i lighed med andre uddannelsessøgende ikke pålægges udgifter og den handicappede skal kunne tildes efterskoleophold af op til 3 års varighed, i hvilken forbindelse det endvidere er vores opfattelse at ansøgning om økonomisk støtte for et år ad gangen bør undgås. Der findes netop gode tilbud om efterskoleophold af op til 3 års varighed i Danmark, hvorfor det vil være hensigtsmæssigt dersom eleven kan påbegynde et sådant ophold med sikkerhed for støtte til hele opholdet. Derudover bør den handicappede i lighed med andre studerende tildes uddannelsesstøtte.

Der skal ikke lægges skjul på, at det på længere sigt vil være ønskværdigt at oprette en decideret skole for handicappede i Grønland.

Det er vigtigt, at de handicappede som rejser på efterskoleophold og evt. videreuddannelse, bevarer tilknytningen til det grønlandske samfund, således at de manglende uddannelsesstilbud i Grønland ikke kommer til at medføre en de facto deportation af de handicappede. De er grønlandske medborgere, som skal have mulighed for at bevare tilknytningen til det grønlandske samfund.

Når den handicappede efter et efterskoleophold vender tilbage til Grønland er det meget vigtigt, at det unge menneske føler at der er brug for pågældende og at der gives plads hertil. Derfor skal vi i højere grad kunne tilbyde dem bolig, integration i samfundet, skånejobs mv., således at de unge får en ansvarsfølelse og dermed kan deltage i samt bidrage til samfundets virke.

Vi har mulighed for at hente inspiration fra forskellige steder som beskæftiger sig med særligt tilrettelagte undervisningsforløb, eksempelvis: www.livogjob.dk samt <http://stubbekoebingefterskole.dk/> m.m.

De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige.

Den gældende bekendtgørelse om efterskoleophold i Danmark giver mulighed for at yde særlig støtte til efterskoleophold i Danmark for handicappede, jfr. særligt §§ 5 og 7 i Selvstyrets bekendtgørelse nr. 14 af 3. september 2009 om tilskud til efterskoleophold i

Danmark. Forslaget lægger dog implicit op til en fravigelse fra sidste del af bestemmelsen i bekendtgørelsens § 1, stk. 2, nr. 2. Det fremgår af bestemmelsen, at elever der tildeles ophold på efterskoler i Danmark skal have afsluttet 8 års skolegang eller være fyldt 14 år, og ikke må være fyldt 18 år. Alderskravet på 18 år lader sig næppe overholde i praksis, når der er tale om 3-årige efterskoleophold. Det forudsættes derfor, at Naalakkersuisut udsteder en ny bekendtgørelse for området, såfremt forslaget vedtages.¹

Forslaget vil kunne medføre, at et ukendt, men dog givetvis begrænset, antal personer, der er registreret som vidtgående handicappede, vil kunne søge længerevarende efterskoleophold i Danmark. Dette vil i sig selv ikke medføre øgede udgifter for det offentlige, såfremt bestemmelsen i bekendtgørelsens § 1, stk. 1, jfr. hvilken tilskud til efterskoleophold i Danmark bevilliges af Naalakkersuisut inden for den på finansloven afsatte bevilling, fortsat iagttages. Dette vil i givet fald betyde, at de økonomiske ramme til efterskoleophold i Danmark for ikke-handicappede elever begrænses tilsvarende. Den økonomiske ramme for efterskoleophold i Danmark prioriteres politisk i forbindelse med udarbejdelsen af de årlige finanslove. Inatsisartut vil derfor have mulighed for at prioritere yderligere midler til formålet, såfremt der måtte vise sig et behov.

Forslagets realisering vil medføre øgede udgifter til uddannelsesstøtte til handicappede efterskoleelever i Danmark. Såfremt disse ydes samme uddannelsesstøtte som øvrige uddannelsessøgende i Danmark vil hver elev modtage 4.600 kr. månedligt i uddannelsesstøtte. Herfra vil skulle fratrækkes et beløb såfremt efterskoleeleven modtager fri kost og logi under opholdet på efterskolen. Såfremt 20 handicappede elever vil benytte sig af den nye ordning vil den samlede udgift til uddannelsesstøtte netto alene kunne løbe op i omkring 1,1 mio. kr. årligt, hvortil kommer eventuelt særlige udgifter til rejser m.v.

Udgifter til rejser og transport i Danmark, men for den sags skyld også udgifterne til selve efterskoleopholdet, vil kunne variere meget afhængigt af arten og omfanget af den enkeltes handicap. F.eks. vil det for nogle handicappede kunne være nødvendigt med en ledsager under rejser, mens andre vil være selvhjulpne. Det samlede omfang af disse udgifter lader sig ikke ansætte nærmere på det foreliggende grundlag.

Forslagets realisering vil givetvis medføre en vis øget administrativ belastning af de grønlandske huse, som forestår vejledningen af efterskoleelever i Danmark, samt af Oqaatsinik Pikkorissarfik, som visiterer elever til efterskoleophold. Idet der ikke kan vides nærmere om væksten i antallet af handicappede elever, som vil søge efterskoleophold i Danmark, lader værdien og omfanget af denne øgede administrative forpligtelse sig ikke nærmere ansætte. Det formodes dog, at der vil være tale om en ret begrænset administrativ merbelastning, idet det samtidig forudsættes, at antallet af ikke-handicappede elever samtidig falder i mindre omfang qua overholdelsen af den på finansloven i forvejen afsatte ramme til efterskoleophold i Danmark. Det formodes ligeledes, at det administrative arbejde med tilpasning af bekendtgørelsen om efterskoler i regi af Naalakkersuisutområdet for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke vil være af så begrænset karakter, at det uden videre kan holdes inden for den eksisterende økonomiske ramme. Naalakkersuisutområdet må således formodes under alle omstændigheder at overveje en tilpasning af bekendtgørelsen i forlængelse af Inatsisartuts nylige beslutning om etablering af endnu en efterskole i Grønland.

Det må i øvrigt antages, at de faldende ungdomsårgange og de øgede muligheder for efterskoleophold i Grønland i de kommende år vil kunne medføre en begrænsning af udgiftspresset på finanslovens bevilling til efterskoleophold i Danmark.

¹ Et tilsvarende alderskrav findes i § 3 i landstingsloven om efterskoler, men der findes her en undtagelsesbestemmelse, jfr. hvilken elever, der er fyldt 18 år, i særlige tilfælde kan optages efter regler fastsat af Naalakkersuisut. Det vurderes, at handicappede elever vil kunne falde indenfor denne undtagelsesbestemmelse, hvorfor en egentlig lovændring ikke anses fornøden.

De økonomiske og administrative konsekvenser for det private erhvervsliv.

Forslaget har ingen økonomiske og administrative konsekvenser for det private erhvervsliv.

De økonomiske og administrative konsekvenser for borgerne.

Forslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne. Økonomisk vil forslaget fremadrettet betyde, at den berørte gruppe vil få flere muligheder for læring og modning. Derudover vil den berørte gruppe få ret til uddannelsesstøtte, særydelser, rejser i.f.m. efterskoleophold m.m. i henhold til Landstingsforordning nr. 5 af 14. november 2004 om uddannelsesstøtte samt bekendtgørelse nr. 8 af 27. marts 2008 om uddannelsesstøtte.

Afslutningsvis skal det foreslås, at forslaget sendes i udvalgsbehandling i Udvalget for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke og i Familieudvalget.